

Folketingets Europaudvalg

Christiansborg, den 16. juli 2002
Folketingets repræsentant ved EU

Til
udvalgets medlemmer og stedfortrædere

Seminar i Europa-Parlamentets forfatningsudvalg om nationale parlamenters rolle

Henved 150 repræsentanter fra EU-landenes og ansøgerlandenes nationale parlamenter samt fra Europa-Parlamentet mødtes den 8.-9. juli i Bruxelles til en holmgang om den Europæiske Unions fremtid.

Hovedemnerne var hvordan man kan styrke de nationale parlamenters rolle i fremtidens EU samt hvordan, man kan foretage en klarere afgrænsning mellem medlemsstaternes og EU's kompetence.

Nationale parlamenters rolle

Debatten, der fandt sted i Europa-Parlamentets forfatningsudvalg, syntes at give nogle vigtige fingerpeg om, hvorhen debatten i det Europæiske konvent bevæger sig i forhold til spørgsmålet om nationale parlamenters rolle.

Diskussionen kredsede meget om muligheden for at give de nationale parlamenter en stærkere rolle i forbindelse med overvågningen af subsidiaritetsprincippet. Idéen om at danne en ny institution af nationale parlamentarikere til dette formål blev dog klart afvist.

Til gengæld syntes der at være flertal for at styrke det eksisterende samarbejde mellem de nationale parlamenters europaudvalg og Europa-Parlamentet i det såkaldte COSAC-samarbejde.

Specielt konferencens ene hovedoplægsholder, Hubert Haenel fra det franske Senat, argumenterede ihærdigt for at give et reformeret COSAC en rolle, dels i forbindelse med overvågningen af subsidiaritetsprincippet og dels i forbindelse med den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, politisamarbejdet samt koordinationen indenfor det økonomiske og budgetmæssige område. Haenel tilkendegav, at han ikke finder, at EU-institutionerne er velegnede til at foretage en overvågning af subsidiaritetsprincippet. ”Det er som at bede bjørnen om at bevogte en krukke med honning”, fastslog Haenel. Han foreslog derfor, at et nøjere defineret flertal af de nationale parlamenters delegerationer i det reformerede COSAC skal kunne indbringe en EU-retsakt for EF-domstolen, hvis de finder den uforenelig med subsidiaritetsprincippet.

Haenel foreslog desuden en forøgelse af COSACs mødeaktiviteter fra de nuværende to årlige møder til seks sessioner. Med kun to årlige møder risikerer COSAC at blive for åbenlys en stopklods i beslutningsprocessen, hvis EU-institutionerne skal vente op mod et halvt år på en udtalelse, før de kan vedtage retsakten endeligt.

- Fejl! Ukendt argument for parameter. -

Dansk støtte til forstærket COSAC

Både Lars Barfoed (Konservative) og Niels Sindal (Socialdemokratiet) fra Folketingets Europaudvalg gjorde sig også til talsmænd for en reform af COSAC med henblik på at styrke de nationale parlamenters muligheder for at overvåge overholdelsen af subsidiaritetsprincippet. Begge folketingsmedlemmer understregede, at anvendelsen af subsidiaritetsprincippet i høj grad er *politisk*, og at kontrollen med subsidiaritetsprincippet derfor også bør foretages af et politisk organ. Ifølge de to bør denne politiske kontrol foregå inden lovgivningen træder i kraft (*ex ante*). En juridisk instans kan derefter foretage den juridiske kontrol efter retsaktens ikrafttræden (*ex post*).

Niels Sindal foreslog, at man omdøber COSAC til det mere forståelige ”Parlamenternes forum”. Han understregede samtidig, at de nationale parlamenter allerede i dag kunne udnytte mulighederne i Amsterdamtraktatens COSAC-protokol langt videre, hvis der var den fornødne politiske vilje til det.

Endeligt talte flere parlamentarikere for etableringen af et selvstændigt sekretariat for COSAC samt muligheden for at effektivisere beslutningsformen i COSAC.

Briterne ønsker ”subsidiarity-wachdog”

Trods den britiske premierminister Tony Blairs støtte til dannelsen af et andetkammer af nationale parlamentarikere til at stå for overvågningen af subsidiaritetsprincippet, talte repræsentanterne fra det britiske under- og overhus åbenlyst mod denne idé. Både Jimmy Hood, der er formand for det britiske underhus ”European Scrutiny Committee” og repræsentanten fra House of Lords anbefalede i stedet, at man opretter et udvalg af erfarne politikere - en såkaldt ”subsidiarity wachdog” - til at sikre overholdelsen af subsidiaritetsprincippet. De britiske repræsentanter kom dog ikke nærmere ind på hvordan disse ”vagthunde” skal udpeges.

EP-modstand mod NP-kontrol af subsidiaritet

Størst modstand mod at give nationale parlamentarikere en rolle i forbindelse med kontrollen med overholdelsen af subsidiaritetsprincippet kommer fra Europa-Parlamentet. Såvel Richard Corbett fra Europa-Parlamentets socialistgruppe som Andrew Duff fra den liberale gruppe mente, at al tale om subsidiaritet syntes at være blevet en besættelse for konventet. Corbett og Duff mente ganske enkelt ikke, at der er noget problem med overholdelsen af subsidiaritetsprincippet. Corbett udfordrede oven i købet alle tilstedeværende til at give ham bare ét eksempel på en EU-retsakt, som er vedtaget i strid med subsidiaritetsprincippet.

Formanden for Europa-Parlamentets forfatningsudvalg Giorgio Napolitano, der var dagens anden hovedoplægsholder, var lidt mere imødekommende end sine to kolleger, idet han erklærede, at han er parat til at diskutere enhver idé om en styrkelse af COSAC - så længe beslutningsprocedurerne ikke bliver mere besværlige. ”En styrkelse af COSAC er bedre end at oprette et 3. kammer”, fastslog det italienske europaparlamentsmedlem.

- Fejl! Ukendt argument for parameter. -

Der er dog næppe nogen tvivl om, at Europa-Parlamentet først og fremmest ønsker, at de nationale parlamenter spille en rolle i forbindelse med EU-politikken hjemme i deres hovedstæder.

Kompetenceafgrænsning kan gå begge veje

Spørgsmålet om, hvorvidt man kan foretage en klarere afgrænsning mellem EU's og medlemsstaternes kompetence, stod i centrum på andendagen på mødet i Europa-Parlamentets forfatningsudvalg.

Den danske regerings repræsentant, Henning Christophersen, sagde at denne øvelse ikke blot skal handle om, hvordan man *tydeliggør*, hvor grænserne går mellem EU's og medlemsstaternes kompetence, men også vil indebære en *omprioritering* af kompetencerne. Han mente, at det både kan blive nødvendigt at overføre kompetence fra medlemsstaterne til EU og at føre kompetence tilbage fra EU til medlemsstaterne. Henning Christophersen nævnte her den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, politisamarbejdet, det økonomisk monetære samarbejde, miljø og fødevarerikkerhed, som områder, hvor han fornemmede, at et stort flertal i Konventet ønsker mere kompetence til EU. Til gengæld mente han, at der er andre områder, hvor man bør give medlemsstaterne større kompetence. Han nævnte her konkurrencepolitikken samt muligheden for at gøre målene for EU's strukturfonde smallere, så de får et snævrere anvendelsesområde. Henning Christophersen understregede desuden, at en del af problemet med uklarheden om, hvor kompetenceafgrænsningen mellem EU og medlemsstaterne går er, at EU med henvisning til den fri bevægelighed for forskellige typer af tjenesteydelser, har blandet sig på områder som kultur, sport og sundhed, som er kerneområder i den nationale kompetence.

Han fandt det derfor psykologisk klogt at sikre en bedre kontrol med overholdelsen af subsidiaritetsprincippet. Det gjaldt, ifølge Christophersen, både med hensyn til den politiske kontrol i forbindelse med tilblivelsen af EU-retsakterne og den efterfølgende juridiske kontrol. Christophersen vurderede, at konventet formentligt vil gå i retning af at oprette en eller anden form for organ, der skal overvåge subsidiaritetsprincippet under retsakternes tilblivelse (ex-ante). Spørgsmålet er blot hvem, der i givet fald skal tage sig af denne opgave? Skal det være et lille eller stort organ? spurgte Christophersen.

Alain Lamassoure fra Europa-Parlamentet var enig i behovet for, at en neutral instans påtager sig overvågningen af subsidiaritetsprincippet og afgrænsningen af kompetencen mellem EU og medlemsstaterne. "Hverken Europa-Parlamentet, Rådet eller Kommissionen er parate til at forsvare subsidiaritetsprincippet", erklærede Alain Lamassoure. Den franske europaparlamentariker mente, at denne neutrale instans bør være en reformeret EF-domstol. Han henviste dog samtidigt til en samtale han havde haft med dommere fra EF-domstolen, som her – som privatpersoner – havde frabedt sig at få denne opgave!

Lamassoure foreslog, at man under en ny EU-forfatningsdomstol etablerer en hurtigt arbejdende klageinstans, som skal have afsluttet behandlingen af en sag senest én må-

- Fejl! Ukendt argument for parameter. -

ned efter indgivelsen af klagen. Klagerne skal senest fremsættes én måned efter retsaktens vedtagelse.

Lamassoure afviste således idéen om, at en forsamling af nationale parlamentarikere skal tage sig af overvågningen af subsidiaritetsprincippet. Han mente, at et sådant organ kan ryge ind i svære problemer, hvis det står overfor et politisk (indholdsmæssigt) kontroversielt emne – som fx en beslutning om abort. Lamassoure vurderede, at nationale politikere ville se mere på det *politisk substantielle* end på, om det nu er et emne som skal beslattes på EU-niveau eller af medlemsstaterne.

Med venlig hilsen

Morten Knudsen